

PO SVETU

Katoliška cerkev

Sv. Oče je poslal katoliškemu svetu posebno poslanico, v kateri opisuje nasilja italijanskih fašistov nad katoličani v Italiji. V uvodu pravi Pij XI., da se ni potrebno spuščati podrobno v opis dogodkov, ki so se vršili v zadnjem času v Rimu in po vsej Italiji. Fašistovska vlada je skušala

sadati smrtni udarec

temu, kar je papežu, kot očetu in pastirju duš bilo in bo nazdražje. Način, kako je rimska vlada postopala, je bil za Cerkev skrajno žaljiv. Zato čuti papež potrebo in dolžnost, da se obrne na katoličane vsega sveta radi obrambe resnice in pravice, v zadevi, ki se tiče življenjskih koristi in pravic katoliške cerkve.

Okrožnica biča nato nasilstva in nespoštljive napade v besedi in dejanju, ki jih je zagrešil posebno fašistovski tisk celo proti sami osebi papežev. Okrožnica poroča, da so fašisti zbrali sicer ne vse, toda »poglavitne izmišljotine, laži in obrekovanja iz vladnega tiska« ter ga prioblihlj pod imenom »poslanica«. O tej listini pravi okrožnica, da je papež redkokdaj imel pred očmi dokument, ki bi bil pisan »tako zavito in tako nasprotoval resnici in pravičnosti nasproti sv. stolici in Katoliški akciji. Gre za

»lahkomiselno, da ne rečemo predrzno«

pisanje, o katerem je fašistovska vlada mislila, da ga široko občinstvo ne bo moglo prepoznati, če je resnično. Toda tisoči tujih inozemskih obiskovalcev Italije so videli in ugotovili na lastne oči brezbožna in bogokletna onečaščenja, nasilstva, sramotjenja in surovosti, ki so jih fašisti zagrešili proti osebam in lastninam. Napadi na versko svobodo so dosegli višek v policijskih ukrepih, ki so končno izzvale sv. stolico k protikuropom.

Z neizrekljivo boleščjo nadaljuje okrožnica, opazuje papež, kako je v Rimu in v vsej Italiji začelo pravo preganjanje tega, kar je Cerkev in njenemu poglavarju najdražje:

zatiranje osebnih pravic in svobode duš,

čeprav je papež ponovno in svečano izjavil in potrdil, da stoji Katoliška akcija v smislu njegovih jasnih in določenih navodil izven vsake strankarske politike.

obrokih. V tem slučaju se Agrarna banka vključi na prvem mestu.

Obveznice Privilegirane agrarne banke.

Privilegirana agrarna banka bo izdala obveznice po nominalni vrednosti od 500, 1000 in 10.000 Din z napisom: »Obveznice Privilegirane agrarne banke za likvidacijo agrarne reforme na veleposestvih«. Te obveznice se glase na donosilca in se obrestujejo po 4% od 1. oktobra 1932. leta ter se izplačujejo na koncu vsakega koledarskega leta. Amortizacija obveznic se bo vršila skozi 20 let, počeni od 1. oktobra 1933 in sicer potom žrebanja ali pa z odkupom na domačih borzah.

Kolonizacijski fond.

Za pokritje upravnih stroškov in za kolonizacijo se ustanovi pri ministru za poljedelstvo kolonizacijski fond. V ta fond morajo plačati veleposestniki od odkodnine za razlašeno zemljo do 1000 oralov 10%, od 1001—5000 oralov 15%, od 5001—10.000 oralov 18%, preko 10.000 oralov pa 20%. V isti fond plačajo ravno tako tudi agrarni interesi 5% od določene odkodnine v gotovem novcu v roku od 30 dni, potem ko je razlašitev postala pravomočna, nadaljnjih 5% pa v teku enega leta.

To so glavne določbe zakona o agrarni reformi, ki smo ga tudi v Sloveniji že dolgo časa težko pričakovali.

Okrožnica govori nato o razmerju med bivšo Italijansko ljudsko stranko in Katoliško akcijo ter poudarja, da ni nobena vodilna oseba iz bivše Ljudske stranke zavzemala istočasno vodilnega mesta v Katoliški akciji. Od bivših krajevnih voditeljev Ljudske stranke so samo štirje postali pozneje voditelji Katoliške akcije. Če vpoštevamo, da je bilo v Italiji 250 škofijskih odborov, 4000 združenj katoliških mož in nad 5000 krožkov katoliške mladine, je to število naravnost brezpomembno.

Ne papež in ne Cerkev, ne vera in ne verni katoliki nimajo najmanjšega povoda biti hvaležni ljudem, ki so sicer začetkoma izgnali iz države socializem in proustidarstvo, a jima zato pozneje odprli zopet na stečaj vrata.

V Italiji se sedaj ne bije politična, temveč moralna in verska borba.

Okrožnica poziva fašistovsko vlado, naj Italiji in svetu nudi dokaze, da je Katoliška akcija res vodila in podpirala državi nevarno politiko. Trditev, da je Katoliška akcija vodila protidržavno politiko, je bil le povod, da se odlegne mladina Katoliški akciji in s tem Cerkvi. Vzgojo in pouk mladine je Bog sam zapovedal in naložil Cerkvi. Zato se mora voditi in nadaljevati »dober boj za svobodo vestie«. Da hočejo navadni verniki poučevati Cerkev in njenega poglavarja, kaj je za krščansko vzgojo in izobrazbo duš zadostno, je neopravičeno in nezdrunljivo z verskim prepričanjem in imenom katolika. Nauk o državi, po katerem naj pripada vsa mladina od otroške dobe do mladeniške zrelosti brezizjemno in celoma državi, je v nasprotju s katoliškim naukom in tudi s naravno pravico staršev.

Prisega, ki jo nalagajo fašisti dečkom in deklicam naj brez vsakega razmišljanja vrše ukaze, ki so, če treba, naperjeni tudi proti pravicam Cerkve in duš, je nedovoljena. Ker je v današnji težki dobi nemogoče odkloniti tako prisego, priporoča papež »pred Bogom in svojo vestjo«, naj se prisegi doda v bodoče pridržek: »V kolikor to ne nasprotuje božjim in cerkvenim postavam« ali kaj sličnega.

Okrožnica izraža ob sklepu papeževu skrb za bližnjo bodočnost.

Italija

s Opankarji. Pred mesecem dni je bil v Južni Istri ubit od tatov neki karabinier bližje Kanfanaru. Po tem dogodku so dobili karabinierji posebna navodila glede patroliranja. Najbolj zajemljivo je to, da morajo ponoči hoditi v opankah. Tako je zaničevana opanka prišla do uradne veljave v Italiji.

s Duhovnike zapirajo dalje. V nedeljo 31. maja je papež o priliki neke beatifikacije izrekel oster protestni govor, ker je vlada razpustila katoliška mladinska društva. Ta papežev govor, objavljen v »Osservatore Romano«, so ponekod duhovniki brali s prižnico, tako na pr. v Gorici, v Trstu in drugod, seveda v italijanskem jeziku. Tudi v stolni cerkvi v Puolji je neki duhovnik bral vernikom te besede sv. Očeta. Nekateri navzoči oficirji so jeli protestirati, eden je glasno zaklical: »To je politika! Nehajte!« Duhovnik mu je odgovoril, da bere besede sv. Očeta in pozval nezadovoljne, naj gredo iz cerkve. Nekateri so šli, drugi ne. Pozneje je bil ta duhovnik poklican na kvesturo. Povedal je, da je stvar prebral na ukaz in odgovornost kapiteljskega dekana. Prefekt je dobil od centralne vlade navodilo, naj se dekan Giovanni Verba konfinira za pet let. Duhovnik, ki je bral, je bil aretiran.

Grčija

s Rompompom v Solunu. Te dni je gruča grških narodnjakarjev napadla v Solunu neko kavarno, v kateri so bili večinoma židje. Policija je vse skupaj razgnala, vendar so se nemiri proti židom pozneje nadaljevali v židovskem delu mesta. Na pomoč je prišlo vojskaštvo, ki pa menda ni preveč ognjevitobranilo židov. Židi so se sicer oborožili in skupno postavili v bran, da varujejo sebe in svoje, kar pa ni pomagalo. Razgreti narodnjakarji so zažgali židovski del mesta. Pri požaru je bilo deset smrtnih žrtev in 50 ranjenec. Zgorelo je 200 lesenih hiš in 250 rodbin je ostalo brez strehe.

Nemčija

s Proti nenravnosti. Pruski notranji minister je razposlal vsem policijskim oblastem okrožnico, v kateri jim naroča, da brezobzirno nastopajo proti nesramnim slikam in izložbah in zabaviščih. Minister opozarja, kako skušajo razni časopisi, knjige in knjižnice vzbuditi pozornost in najti odjemalce in naročnike z nesramnimi slikami. Enako surovo špekulirajo na spolnost razna zabavišča, ki v svojih cknih in lokalih razobešajo nage slike. V vsakem takem slučaju mora policijska oblast nemudoma nastopiti in skrbeti za to, da se slike brezpogojno odstranijo, če treba s silo. Lastnikom lokalov velja najprej opomin, potem pa naj se uvede proti njim redno postopanje in se jim odvzame koncesija. — Podoben odlok in kar je glavno njegovo strogo izvrševanje bi bilo tuptatam tudi pri nas na mestu.

Amerika

s Razno. V Jolietu je umrla Neža Sodec iz Rosalnice pri Metliki. — Preminula je Marija Mesec, rojena Zajc in Domžal. — V Jolietu je odšel na drugi svet Franc Strajner iz Sejnice, fara Mirna na Dolenjskem. — V So. Chicagu je umrla Terezija Gradišar iz vasi Zagrad, fara Skocijan na Dolenjskem. — V Milwaukee je preminul Cirovec, župnika Trebelno na Dolenjskem. — V Leadville so pokopali Franca Kaška iz Smarja-Sap. — V Clevelandu je v Gospodu zaspal Janez Rudolf. — V Allentownu je odšla na drugi svet 37-letna Ana Kozelj iz Gorican v Slov. Krajini.

Drobne novice

Nasilno kot običajno so se izvršile volitve v madžarski parlament. Zmagala je vlada.

»Bitka še ni končana«, je dejal te dni Mussolini svojim črnim srajcam.

Z ameriških bojnih ladij se lahko fotografira na razdaljo 370 km.

63 m visoka zdrava jelka raste pri čeških Prachaticah.

Z nadaljnji dve leti je podpisala Nemčija prijateljski dogovor s sovjetsko Rusijo. Dijaški nemiri so bili zopet na Dunaju. Italija je odpravila vizum za Čehoslovake.

3 m debele sklade črnega premoga je odkrila sovjetska ekspedicija na otokih Franco-Jozefove dežele.

600 žrtev je zahtevala vročina, ki vlada zadnje dni v Ameriki.

Štrašnemu morilu, znanemu Kürtenu u Düsseldorfa, so odsekali glavo.

Zrelostne izpite (maturu) so ukiniteli v Romuniji. Tudi »napredek!«

Prvi metliški okr. glavar gosp. E. Karlavaris, ki ga je Metlika dne 1. julija slovesno pozdravila ob priliki otvoritve novega glavarstva.

Hellen Keller, svetovnoznana slepa, gluha in mutasta ameriška pisateljica, je nedavno obiskala tudi Ljubljano, kjer so ji pripravili prisrčen sprejem.

Ameriški Slovenec — novomašnik, Fran. Čiškan p. Avguštin Svete je letos dovršil bogoslovne študije v Ljubljani, bil 5. julija posvečen v mašnika in bo 12. julija pel prvo sv. mašo v Borovnici, rojstnem kraju svojih staršev. Nato se bo podal v dušno pastirstvo med rojaki v Ameriki.

SCHICHTOV RADION PERE SAM!

Majdica svetuje!

Njena mala prijateljica je med igranjem padla in se joče. Majdica jo tolaži: „Reci samo Tvoji mami, da naj opere oblekco s Schichtovim Radionom, pa bo takoj zopet čista.“ Ona to prav dobro ve, kajti njena mamica jemlje vedno samo Schichtov Radion.

SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Vencelj Starič iz Radomelj pri Kamniku je postal žrtev atrele, ki ga je na mestu ubila, dočim se njegovemu spremljevalcu ni ničesar zgodilo.

Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani

se podpisani pogorelec najlepše zahvaljuje za poslano podporo v znesku 2000 Din. Dne 1. julija t. l. mi je pogorela hiša, gospodarsko poslopje, vsa obleka in denar in že 3. julija mi je »Domoljub« nakazal zgornjo podporo.

Vabim in pozivam vse naročnike »Domoljuba«, da vestno in naprej plačujejo časopis, če hočejo prejeti obljubljeni podporo, ker nihče ne ve, kdaj ga zadene nesreča.

Vas pozdravlja Vam hvaležni

Ivan Pivec, posestnik v Lešah, p. Sava pri Litiji

Leše, 4. julija 1931.

Narodno igranje »Divji lovec«, katero so vprizorili v Eveleth Minn., so igrali sledeči: Orožnik: J. Derganc, Spela: Joh. Kotnik, kovač Jurs. Saje: Al. Klana, deklica: J. Nemgar, Jurček, deklica: R. Lušin, kmet Jež: J. Poznik, deklica: M. Petrovič, kmet Gaher: J. Strah, igrovodja: Rev. M. Leskovec, fant Gaher: F. Perjevec, lovec Tine: Geo. Krall, deklica:

Roza Modic, kmet Zavrtnik: J. Habjan, Majda, hči Zavrtnikova: Joh. Debeljak, njen fant Janex: Joh. Korde, deklica: R. Lenič, lovec: M. Peterlin, deklica: P. Lenič, kmet Eržen: J. Krall, deklica: Mali Smole, kmet Rožman: Ant. Erjavec, berač Tonček: J. Lougar, muzikant: A. Debevec, gostilničar Grozdek A. Strle in otroci.

KAJ JE NOVEGA

Ameriški rojaki KSKJ na Brezjah

Ameriški rojaki, člani in članice KSKJ Jednote, ki so 29. junija prispeli na obisk v Slovenijo, imajo 13. julija na Brezjah svojo posebno pobožnost — Marijin dan —, h kateri vabijo zlasti svoje sorodnike, prijatelje in znance. Ob 10 bo za to priliko pridiga in sv. maša. Sv. mašo bo daroval pri milostnem oltarju gospod duhovni vodja KSKJ Jednote, za sedanje Slovence v Ameriki prezaslužni Rev. John Plevnik, župnik v Jolietu. Pridigal bo brat glavnega predsednika, Franca Opeke, gospod kanonik dr. Mih. Opeka. — Dne 26. julija pa obiščejo rojaki KSKJ Jednote Brezje vdrugič, da se polnoštevilno sdeleže velike cerkvene prireditve v spomin efskega koncila in za beatifikacijo škofa Borage. —

d Letošnji gospodje novomašniki. Dne 5. julija 1931 so prejeli v ljubljanski stolnici sv. mašniško posvečenje naslednji gg. bogoslovci, ki bodo imeli nove sv. maše v naslednjem redu: Srečko Huth, dne 12. julija v Radovljici, govori prof. dr. Jakob Kotnik; Franc Tom, Brezje; Ciril Zajec, dne 12. julija v Višnji gori, govori p. Florijan Ramšak, D. J.; Mihael Burja, dne 12. julija na Boh. Beli, govori kanonik Matija Mrak; Ivan Caserman, dne 12. julija na Vrhniki, govori prof. dr. Anton Breznik; Franc Fric, dne 12. julija v Ribnici, govori prof. dr. Franc Trdan; Franc Mate, dne 19. julija v Ribnici, govori katehet Josip Zužek; Franc Pahulje, dne 12. julija v Dolenji vasi pri Ribnici, govori prošt Karel Čerin; Anton Oberstar, dne 6. julija pri Sv. Ani nad Ribnico, govori dekan Anton Skubic; Janko Medved, dne 26. julija v Frankolovem nad Celjem, govori ravnatelj dr. Franc Volčič.

30 letni mašniški jubilej bo slavil ta mesec g. Ivan Hornböck, župnik v Mežici v Mežiški dolini. Bog živi gosp. jubilar! Vzglede duhovniku še mnoga leta!

d Na župnijo Raka je bil umeščen dne 1. julija g. Martin Bukovec, doslej kaplan v Mirni peči.

d 120 letnico ustanovitve gimnazije so praznovali na Vidov dan v Kranju. Ustanovili so jo Francozi, ki so bili v onem času gospodarji naše dežele.

d 50 letnico obstoja tinjske šole na Pohorju so slovesno praznovali na praznik sv. Petra in Pavla. Isti dan je bila blagoslovljena tudi nova šolska zastava, ki ima na eni strani državni grb, na drugi pa sliko sv. Alojzija.

d 150 brezposelnih je sedaj v občini Dev. Mar. v Polju. Lansko leto je bilo za take reवेže 50.000 Din brezposelne fonda, letos ga ni. Kdo je tega kriv?

Priloga se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincaroeva 2

d Pozor! Vse svoje čitatelje opozarjamo na novi agrarni zakon, ki ga v izčrpnem izvlečku prinašamo na prvi strani. Vsakdo naj ga dobro preštudira in shrani. Posebno opozarjamo nato, da morajo vsi interesentje vložiti svoje prošnje do 26. julija t. l. Pozneje vložene prošnje bodo brez pomena.

d Znana svetovna socialna delavka, že od mladosti slepa in gluha ameriška pisateljica Helena Keller se je mudila te dni v Beogradu in tudi v Ljubljani. Nj. Vel. kralj je odlikoval Kellerjevo z redom sv. Save III. razreda.

d Vpokojeni generalni tajnik Zbornice za trgovino in industrijo g. dr. Fran Windischer je v navzočnosti zborničnega predsedstva izročil posle vodje zborničnega urada novoimenovanemu tajniku g. Ivanu Mohoriču. Ob tej priliki se je poslovil od njega zbornični predsednik g. Ivan Jelacčin, za njim je spregovoril dr. Windischer kakor tudi novi tajnik g. Mohorič. Pri prevzemu poslova je bilo navzoče tudi vse zbornično uradništvo.

d Sprememba pri prosvetni upravi. Ko so se ustanovljale banske uprave l. 1929, je bil imenovan za načelnika prosvetnega oddelka banske uprave dotedanji ravnatelj realke v Ljubljani g. Josip Mazi, dotedanji prosvetni šef g. dr. Dragotin Lončar pa za ravnatelja ljubljanske realke. Sedaj se mora ta odlok s 15. julijem izvršiti in bosta tega dne oba gospoda obojestransko zamenjala in prevzela posle.

d Prosvetni dom so blagoslovili 5. julija v Trzinu. Ko požrtvovalnim Trzincem čestitamo, izražamo željo, da bi novi dom stal trdno in širil pravo kulturo in omiko med narodom.

d 10 maturantov imajo letos na Vrhniki. Precej!

d 200 delavk v Hribarjevi tovarni pletenin je brez dela. Celokupno delavstvo je na začasnem dopustu in tako brez služka. Menimo, da bi delavkam tovarna lahko dala vsaj nekaj plačanega dopusta.

d Na celovški gimnaziji so otvorili mešani nemški in madžarski jezikovni tečaj. Zakaj ne slovenskega? Ali je to odgovor celovške deželne vlade na dobrohotno postopanje Jugoslavije z manjšinami?

d Za kadilce. Uprava državnih monopolov je izpremenila zbirko svojega dose danjega cigaretnega papirja I. in II. vrste v knjižicah. Odslej bo imela vsaka knjižica po 30 lističev. Knjižice prve vrste se bodo prodajale po 70 par, knjižice druge vrste pa po 50 par. Uprava drž. monopolov bo sredi julija izročila v prodajo novo potno zbirko cigaret. V teh škatlicah bo po 60 boljnih cigaret, in sicer po 10 kosov Kosova, Strumice, Šumadije, Mignon, Drine in Vardarja. Te zbirke bodo dobrodošle predvsem potujočemu občinstvu in bodo stale 40 Din. Prodajali jih bodo po vseh večjih mestih v maloprodajalnicah tobaka, v manjših krajih pa v maloprodajalnicah veleakupcev tobaka.

Učiteljica: »Vsi veste, kaj je to, ogle dalo. Jožek, povej nam, kam pogledaš, ako hočeš vedeti, ali si umazan ali umit?«
Jožek: »Na brisačo.«

d V Slovenijo pride gostovat arbake pevsko društvo »Obilič«. V dravski banovini priredi koncerte v Kranju, na Bledu, v Rogaški Slatini in v Ljubljani.

d Za novega starejšino v slovenskem delu Učiteljskega združenja je bil te dni izvoljen z veliko večino urednik Učiteljskega Tovariša gosp. Ivan Dimnik. Značilna je ta izvolitev tudi zato, ker je takozvana opozicija lomila na vse pretege bojno kopje v prvi vrsti ravno proti g. Dimniku.

d Posledice gospodarske krize. Letos je na Bledu sezona šibka, kakor pač po vseh letoviščih sveta, čemur je kriva gospodarska kriza. Predsezona meseca maja in junija je bila ugodna, sedaj, meseca julija, ko bi morala biti na višku, pa ni. Na Bledu je letoviščarjem na razpolago približno 3500 sob ali od teh je dosedaj oddanih samo 1200. Upati je, da se to stanje v prihodnjih tednih znatno zboljša. — Znižajte cene, da si bo tudi »srednji človek« lahko privoščil nekaj dni oddiha, pa bo kmalu drugače.

d Slovensko obrtništvo se je izjavilo za skupne zbornice. Zagrebškemu »Obrtničkem vjestniku« to dejstvo ne gre v glavo.

d Šrlatinka se je zadnje dni precej razširila na gorenjskih Jesenicah in v okolici. Najboljše protisredstvo: pravočasno cepljenje.

d Kraljeve podpore. Nj. Vel. kralj je izvolil podeliti 129.000 Din podpore in sicer za po nevihtah prizadeto prebivalstvo v Hrvaškem Zagorju 100.000 Din, za znatno potovanje učencev visoke trgovske šole v Zagrebu 12.000 Din, za akademsko pevsko društvo Mladost-Balkan za turnejo po moravski in vardarski banovini 12.000 Din ter za prostovoljno gasilno društvo v kraju Hrasti-Trgovišče 5.000 Din za zidanje doma.

d Predsednik vlade g. general Živkovič se je mudil pretekli teden v Bosni, kjer je bil po starem običaju veselo in navdušeno sprejet.

d Zakon o izrabljanju vodnih sil je podpisan in stopi po 3 mesecih v veljavo.

d Slovenska manifestacija na Mahničevem grobu je na Petrovo vrlo lepo uspela. Zbralo se je 403 zagrebških Slovencev in Slovencev. V cerkvi je govoril g. dr. K. o Mahničevem značaju, po petih slovenskih litanijah se je cela množica zbrala pred cerkvijo v parku grabrove sence in tam je Janez K. na posebno zanimiv način predstavil pokojnega Mahniča vsem prisotnim. Omenil je tudi deklislo zavetišče in govorniku so poslušalci burno odobraval. Cerkevni pevski zbor in pevke deklislo Marijine družbe so zapele nekoliko krasnih, slovenskih narodnih pesmi in ena deklet je izrekla kratko deklamacijo. Dalje

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo i. t. d.

naj povemo, da so na 30. t. m. na zagrebški univerzi promovirali sledeči gospodje: Veterinar France Kovač, asist. na veter. kliniki na čast doktorja veterine, trije Danijani: Fišer Alfred in Rožman Marijan na čast doktorja medicine in Podpečan Lojze na čast inženjerja geodezije. Vsi ti gospodje so v zagrebških sloven. društvi ugledne osebe, pa jim iz srca častitamol

d **Evharistični kongres v Omišlju**, ki je bil 30. jun, je sijajno uspel. Ogromna množica ljudstva je prihitela na kongres iz vseh župnij otoka Krka. Med ljudstvom je vladalo najlepše pobožno razpoloženje. Procesijska iz mesta na morje in nazaj je bila veličasten dokaz sile katoliške vere v narodu.

d **Pri kopanju je utonil** v Nevljici 17 letni sin kmetijskih staršev, mizarški vajenec Franc Lampreč od Sv. Lenarta pri Gornjem gradu.

d **Smrtna žetev**. V celjski javni bolnišnici sta umrla 66 letna Terezija Pavšek iz Celja in 72 letni Štefan Plavšek iz Šmarja pri Jelšah. — V Polhovem Gradcu je umrla v 90. letu starosti Marija Štrukelj rojena Zobec, mati tamošnjega gosp. župnika. — V Lescah je odšel po plačilo na drugi svet Jurislav Murnik, eden najdelavnejših članov katoliških organizacij. — V Škofji Loki je umrl 1. julija ondi bivajoči vpokojeni župnik in vrhniški dekan g. Franc Hoenigman. — V Zgornjem Radvanju je umrla ga Julijana Anderle, soproga tamošnjega gostilničarja. — V Virloju pri Stari Loki je odšel na drugi svet 72 letni Franc Hafner. — V ljubljanski bolnišnici je umrl rentnik Blaž Knez. — V Pobrežju pri Mariboru je na veke zatisnila oči Jožefa Midlil roj. Weber, gostilničarka. — V Ljubljani je umrl 22 letni pravnik g. Živko Lapajne. Umrlim večni mir in pokoj! Preostalim naše sožalje!

d **V Savi je pri kopanju utonil** 20 letni mladenič Ivo Kosi, sin tiskarskega strojnika v Narodni tiskarni Večni mir!

d **Nenadoma je umrl** v Lescah v Hrv. Primorju gosp. Josip Lončarič str., veleposrednik in industrijalec. V prejšnjih letih je gradil veliko cest, vodovodov in železnice po naši deželi in tudi drugod.

d **Strela ga je zadel naravnost v glavo**. Venca Stariča iz Mrzle luže, ki je bil nameščen že čez pol leta pri mlinarju Ivanu Nastranu v Radomljah, je pred dnevi ubila strela. Ko je šel s hlapcem Sušnikom z njive proti mlinu Nastrana, je bil oddaljen kakih 100 metrov od brzozjavne napeljave, se je nenadoma zabliskalo in treščilo vanj, njegovega spremljevalca, ki je bil oddaljen od njega kakšna 2 metra, pa je strela le omamila. Ko se je hlapec Sušnik zavedel, je poklical svojega spremljevalca, ki je poleg njega nepremično ležal. Ker ni dobil njega nobenega glasu, je v strahu poklical ljudi, ki so prihiteli na pomoč. Med drugimi je prisel na mesto nesreče poklicani zdravnik iz Domžal g. dr. Kremžar, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Stariča je zadel strela naravnost v glavo in mu ožgala levo sence in lase.

d **Motorno kolo je treščilo v telefonski drog**. V Slivnici pri Mariboru se je smrtno ponesrečil z motornim kolesom 50 letni posestnik Ivan Blatnik. Posestnikov sin Matija Bežjak iz Frama si je namreč izposodil motorno kolo in povabil na vožnjo tudi Blatnika. Motor je odbrzel z obema proti

Tudi ob vročih dneh
negovani lasje!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Za to je potreben Elida Shampoo. Čisti, da nobena reč ne tako ... dela lase mehke kakor svila in človeka čudovito osveži!

Slivnici. V bližini kraja sta srečala nekega kolesarja, katerega sta hotela prehiteti. Pri tem pa je Bežjak zavl preveč na desno in motorno kolo je s strahovitim hruščem priletelo v telefonski drog. Zadaj sedeči Blatnik je zadel z glavo v drog in je z razklano glavo obležal nezavesten sredi ceste, dočim je Bežjak po srečnem naključju dobil le manjše praske. Ponesrečenca so pripeljali v mariborsko splošno bolnišnico, kjer pa je po dveurni borbi podlegel.

d **Požar je izbruhnil v hiši** Ivana Pivca v Lescah nad Savo obč. St. Lampert. Pogorelo je tudi gospodarsko poslopje in vsa obleka in 3000 Din v gotovini.

d **Strela je udarila v hišo** Ivana Pavška vasi Kovk občina St. Lambert. Poslopje pogorelo do tal.

d **Hiša, svinjak, šupa in hram so pogoreli** kovač Lešnjaku na Gregorki, vas Šmarje pri St. Jerneju na Dolenjskem.

d **Dve zastupljenji**. S terpentinom se je zastupil v Mariboru in sicer po nesrečnem naključju 40 letni zidarski delavec Herman Ozim. S klobaso pa se je zastupila 36 letna služkinja Cecilija B. Oba so prepeljali v tamošnjo bolnišnico.

d **Neki avto iz savske banovine** je na državnih cesti med vasema Sap in Cikava podrl na tla Franca Masnoglava iz Šmarja pri Ljubljani in mu prizadel zelo težke poškodbe.

d **Požar je uničil na Boh**. Bistrici veliko parno žago, last g. Friderika Krkoča, lesnega industrijalca na Bledu. Tudi blizu se nahajajoči skladišči lesnih trgovcev gg. Paplerja in Heinriharja sta precej prizadeti.

d **Toča je potolkla vse pridelke** okrog vasi Šentjanž, Šentjošta na Kozjaku, Smartna pri Velenju, Dobrne itd.

d **Zaščita države**. Dne 30. junija je izreklo sodišče v Zagrebu obsodbo proti Hraniloviču in tovarišem. Marko Hranilovič je bil obsojen na smrt, ker je sodeloval pri umoru ravnatelja zagrebških »Novosti«, Schlegla, pri napadu na vojašnico in ker je umoril policista Trenskega. Vrhutega je sodeloval z različnimi osebami iz inozemstva, ki so pripravljale razne napade in nasilni prevrat v Jugoslaviji. Iz istih vzrokov bo obešen tudi Matija Soldin. Drugi obtoženci so dobili po 20 in manj let ječe.

d **Živčno in duševno bolnim** povzroči zelo mila, naravna »Franz-Josef« grenčica dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovityh zdravnikov za živčne bolezni je najtopleje priporočati rabo »Franz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možganov in hrbtne mozga. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah

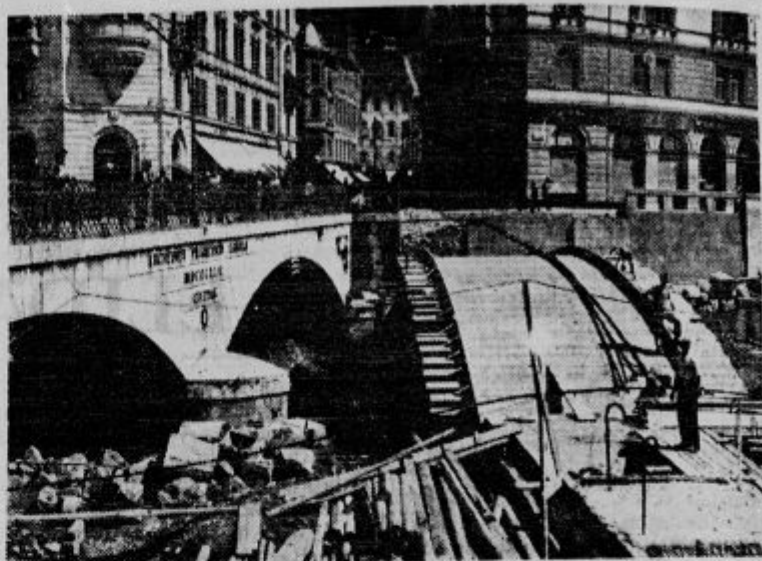
d **Kongres slovanskega katoliškega akademskega dijaštva** se vrši v Bratislavi od 7. do 11. julija. Kongresa se je udeležila tudi slovenska akadem. delegacija: predsednik Slov. dij. veze Etbin Bojc, cand. ing., predsednica Dekliškega sveta Lavrič Bogomila, diplomirana učiteljica, predsednik Sekretariata slovanskih katoliških akademskih organizacij prof. Tone Krošel, prof. dr. Lovro Sušnik in prof. dr. Debevec.

Kako rešujemo utoplence

Reševanje utopljenec je zares lepo in hvaležno, človekoljubno delo, ki bi je moral poznati vsak odrasel človek in sicer tako, da je zna v potrebi izvajati uspešno — brez ugibanja in poskušanja. Otevanje utopljenec iz globoke vode je kajpada resna in nevarna zadeva, ki se je sme lotiti, če ni čolna ali drugih reševalnih priprav pri rokah, samo izvežban in pogumen plavač. Dokler je utaplajoči se človek še pri zavesti, je zelo nevaren reševalcu, ker se od groze zmeden oklepa brezumno reševalca in onemogoča plavanje, da skorajda redno utoneta oba. Če mu ne zadošča ponujena roka, ali če si ne da dopovedati, da se sme prijeti samo tvojih ram, potem mu kar potisni glavo pod vodo, da izgubi zavest, zakaj nezavestnega spraviš najlažje na breg. Oživljanje nezavestnih utopljenec je lahko in se posreči navadno, tudi če je bil utopljenec več časa v vodi, do pol ure in čez. Pravili so mi o primeru uspešne oživitve mladeniča, ki je bil v vodi nad poldrugo uro. Ponesrečenca je treba prav pripraviti za umetno dihanje. Izprazniti mu namreč treba usta in golt vode in morebitne druge nesnage (blata, trave listja in drugega) najbolje s čistim robcem, nato privzdigniti truplo z navzdol višeeo glavo in krepko stisniti (samo enkrat!) oprsje, da izteče voda iz sapnika in dušnikov in naposled potegniti jezik naprej, da ne maši golta. Položiti treba ponesrečenca vodoravno s slečenim ali vsaj razpetim truplom tako, da ima podložen tilnik (ne glavo!) in nato izvajati umetno dihanje čvrsto in polagoma, da je slišati vdih in izdih. Umetno dihanje se da izvajati na več načinov, ki so popisani v knjigah in zato menda splošno znani. Priporočamo kot najbolj uspešna in povsod izvedljiva dva načina: dviganje lahti: dviganje lahti navzgor nad glavo in pritiskanje z navzdol spuščeniema lahtema na oprsje z obeh strani ali pa dviganje rebrnega oboka, ko nad bedroma klečeč reševalec potisne z obema sklenjenima palcema in dlanima ogrodi ponesrečenca na

»Delo za mir.« Prizor na sliki kaže bombni napad angleškega zračnega brodogoja na neko vas, ki so jo nalušč zato zgradili. Kakor vse kaže, bo še fletno na svetu.

Franciskanski most v Ljubljani bo dobil dva nova tovariša: enega na desni, enega na levi. Sam ne zmore več vedno večjega prometa. Ogradje za novi betonski most na zgornji strani so že postavili. Pravijo, da bo tromostovje zelo lepo in nad pokrugi milijon dinarjev bo stalo.

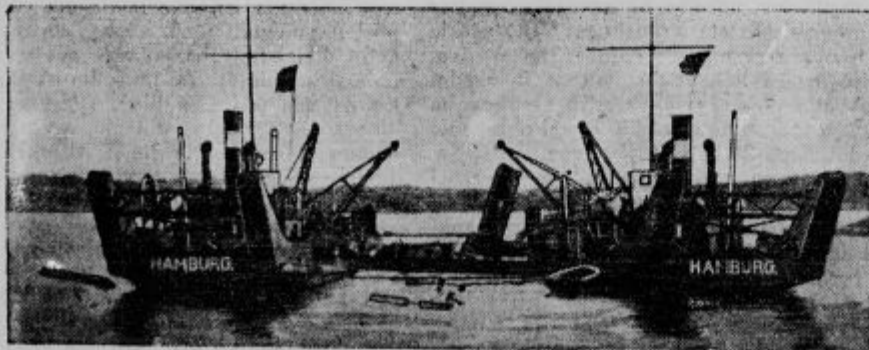

Najmočnejši človek na svetu je nemški boksar Maks Schmelling, ki je pred par dnevi premagal svojega ameriškega konkurenta in pri tem v par minutah zaslužil 7 milijonov dinarjev.

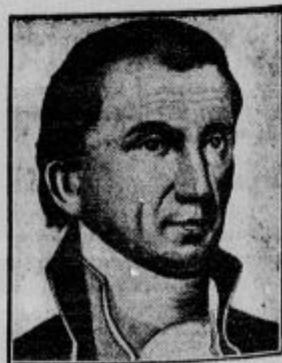
Ob španskih volitvah: voliški sprevodi po ulicah.

V vsako hišo Domoljuba!

Nemške ladje dvigalke, ki naj dvignejo razvaline parnika »St. Philibert«, ki se je s 560 potniki potopil ob ustju Loire.

»Ubog Tone je imel tako smolo pri tomboli. Dobil je pitanega prašička, sto cigaret in steklenico konjaka.«
 »In to imenujete smolo?«
 »Seveda... on je namreč vegetarijanec, torej ne je mesa, je abstinent in nekadilec.«

James Monroe, veliki ameriški državnik, čigar 100. smirno obletnico obhajajo Američani dne 4. julija. Monroe je oče znanega načela: Ameriko Američanom!

Franca: »Kako ti dopade moja nova fotografija?«
 Manca: »Zelo. Tako bi morala izgledati v resnici.«

vzgor proti glavi, potem spusti in pritisne prsje od strani navzdol. Obojno dviganje in stiskanje ogradi naj se vrši izdatno in počasi, 15-do 20 krat na minuto. Koristno je tudi, da se večkrat globoko pretrese srčna stran, krepko in kratko udarjajoč nanjo s plosko roko; kdo drugi naj ogreva premrle ude z drgnjenjem, ki naj bo krepkejše v smeri proti srcu. Umetno dihanje treba izvajati vsaj eno uro, način se sme premijati. Tudi reševalci naj izmenjujejo vloge. Pri navadnih utopljenicah, ki so se v vodi zadušili, doživite z resnim oživiljanjem razveseljive, nepričakovane uspehe! — Vse kaj drugega je smrt v vodi, ko se človek ne zaduši z vodo, marveč umre radi srčnega krčasa, prav za prav otrpa. Pri ljudeh, ki imajo srce nakazno, pa tudi pri ljudeh z zdravim srcem se dogodi, da srce nagloma zastane zavoljo izrednega strahu ali premočnega vpliva mrzle vode na živčevje (»šok«). Rado se dogaja pri ljudeh, ki hodijo v vodo s polnim želodcem. Pri ljudeh, ki so umrli v vodi, ne radi zadušenja, je oživiljanje brezuspešno. Ker se pa ne more nikdar natančno vedeti, ali je kdo utonil ali mu je srce otrpnilo (veščak že utegne pri natančnem pregledu razpoznati vzrok), naj se ravna z vsakim dozdevnim ali resničnim mrtvecem kakor pri pravem utopljenju. Kopalcem priporočamo, da se vadijo v izvajanju umetnega dihanja, ki je družabno bolj potrebna spretnost kakor ples!

Radio

Radio program od 8. julija do 14. julija 1931.

Reproducirana glasba vsak dan od 12.15 do 12.45. — Sreda 8. julija. 18.30 Koncert salonskega kvinteta. — 19.30 P. dr. R. Tominec: Portreti iz svetovne literature in umetnosti. — 20 Pevski solistični večer. — 21 Plošče. — Četrtek 9. julija. 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 18.30 Koncert salonskega kvinteta. — 19.30 Prenos z Dunaja preko Zagreba. — 30.30 Ameriške pesmi. — 21 Prenos z Bleda. — Petek 10. julija. 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 18.30 Koncert salonskega kvinteta. — 19.30 Časnik in časnikarstvo. — 20 Slovenska glasba. — 21 Prenos z Bleda. — 22.15 Harmonika solo. — Nedelja 12. julija. 9 Kmetstvo predavanje. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.30 Versko predavanje. — 11 Koncert salonskega kvinteta. — 12 Časovna napoved in dnevne vesti. — 12.15 Plošče. — 13 Vremenska napoved. — 13.30 Predavanje o Reji plemenitih kožuharjev. — 16 Lahka glasba. — 17 Veseloligra. — 20 Spomini g. Davorina Jenka, nato koncert. — 20.45 Cello solo. — 21 Harmonika solo. — 22.15 Koncert salonskega kvinteta. — Ponedeljek 13. julija. 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Časovna napoved, plošče. — 13.30 Borzne vesti. — 18.30 Koncert salonskega kvinteta. — 19.30 Klima in Hovok. — 20 Koncert salonskega kvinteta. — Terec 14. julija. 12.15 Plošče. — 12.45 Klima in Hovok. — 13 Časovna napoved, plošče, vremenska napoved. — 13.30 Borzne vesti. — 18.30 Koncert salonskega kvinteta. — 19.30 Predavanje. — 20 Vremenska napoved. — 22 Časovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme.

n Dijaški konvikt Martinišče v Murski Soboti. Ta zavod je namenjen predvsem za dijake iz Slovenske krajine, ki obiskujejo realno gimnazijo v Murski Soboti, a sprejemajo se tudi dijaki iz drugih krajev pod zelo ugodnimi in nizkimi plačilnimi pogoji, tako, da je omogočeno štipendiranje tudi revnejšim dijakom, ako so le nadarjeni in lepega vedenja. Dijaki imajo v zavodu vso oskrbo, zadostno hrano, potrebno nadzorstvo in versko vzgojo po navodilih bl. Jan. Boska. Za nadaljne informacije in sprejemne pogoje se je obrniti na vodstvo salezijanskega doma, Martinišče, Murska Sobota.

PO DOMOVINI

P. n.
UPRAVNISTVU »DOMOLJUBA«
v Ljubljani.

Podpisani Martin Ogulin, posestnik na Ceroveu št. 3, župnija Semič, se spoštovanemu naslovu za požarno podporo v znesku 2000 Din najlepše zahvaljujem.

Obenem priporočam vsem naročnikom »Domoljuba«, da točno plačajo svojo letno naročnino, ker imajo v slučaju nezgode, kot je zadela letos mene, v prispevku, ki sem ga bil deležen jaz, izdatno podporo.

Zahvaljujem se še enkrat za podeljeno podporo in izjavljam, da ostanem stalen naročnik Vašega lista in njegova točen plačnik.

Pozdravljeni!

Martin Ogulin, s. r.

Cerovec, 5. julija 1931.

Tovarišu v spomin.

(Buenos Aires.)

Gotovo ste svoječasno obširneje čitali o nesreči parnika »Florida«, ki je vozila potnike iz južne Amerike v Evropo, med katerim se je nahajalo tudi nekaj Jugoslovancev, ki so svojo vožnjo morali plačati z življenjem. Med nesrečnimi nahajalci se je tudi Slovenec, nam vsem priljubljeni tovariš in rojak — Jakob Gorjup — iz Rudnika pri Moravčah. Za dobrim poštenim tovarišem žalujemo vsi, ki smo ga poznali. Domov je hotel, v svoj rojstni kraj, a višja volja je odločila drugače. V najlepšem spominu ga bomo hranili. Počivaj v miru. — Joško Tič.

V Kanadi je slabo.

(Vancouver.)

Redko se oglašamo z naših gora. Ogromna razdalja nas loči, zato smo nekam boječji. Zimo smo imeli izjemoma prav prijetno. Obiljub glede izboljšanja našega položaja so nam dali za cel roman, a ostalo je le pri besedah. Upamo pa še vedno na boljše čase; saj upanje drži svet pokoncu. Slovencev nas je tu bolj malo, gorja smo pa že veliko doživeli. Dela primanjkuje. Če je, ga dobe najprej poročni mestni delavci, domašini. Gorje onemu, ki dela nima. Slabše se mu godi kot sužnju... Pozdravljamo vse rojake po domovini, zlasti naše žene in otroke! — Ivan Benčina.

iz Holandske.

(Brunsum.)

Vsem čitateljem »Domoljuba« pošiljamo bratske pozdrave. Precej se nas je nabralo tu, zato vam hočemo v par vrsticah povedati, kako se nam godi.

Življenjske razmere so postale precej slabše. Za enkrat imamo še vsi delo, kaj bo v prihodnje, ne vemo. Letošnja pomlad in poletje je tu nekaj izrednega. Krasno vreme in dovolj dežja, kakor ljudje še ne pomnijo. — Tudi v naših družtvih se živahno gibljemo. Pred kratkim smo romali v Lurd. Pa ne v francoski pravi Lurd, ampak na našo božjo pot istega imena. Nad 700 Slovencev nas je bilo. Imeli smo sv. mašo pri votlini lurške M. B., peli smo slovenske mašne pesmi in slovenske lavretanske litanije. Romanje je vodil naš duhovnik č. g. Drago Oberžan. Bilo je nad vse lepo in prijetno. Tudi naš konzul je bil z nami. — V kratkem bomo blagoslovili četrto slovensko družveno zastavo. To bo 19. julija, ko se bodo zopet zbrala vsa društva. — Posebno se veselimo našega pevanskega zbora. Sto članov šteje in pevovodja gosp. Al. Kronovšek jih je dobro izveščal. Tako nam poteka čas v tuji deželi, ki nam daje skorjo kruha. Prihodnjic se bomo še oglasili. — Al. Kaferle, tajnik društva sv. Barbare.

Zgled tihe potrpečljivosti.

(Luže pri Kranju.)

Na Lužah je umrla 81letna mati Neža Gašperlin iz ugledne Hlebovce hiše. Kot gospodinja je živela v težkih razmerah. Vendar je z vztrajno pridnostjo in tiho potrpečljivostjo vse srečno zmogla. Zapustila je dom v najboljšem stanju ter lepo krščansko vzgojila šest otrok, ki žalujejo za predobro materjo. Bog ji daj obilo plačila!

Novice.

(Preddvor nad Kranjem.)

Bolj tihi smo postali, ker nas hudo tare gospodarska kriza. Kmetije nazadujejo. Glavni vir dohodkov je les in živina. Oboje ima danes sramotno nizko ceno. Javne davčine pa vsako leto večje. Z velikim strahom gleda kmet v bodočnost. — Še eno veselo novico. Na praznik sv. Petra in Pavla smo prvokrat videli nov mašni plašč, ves iz brokatnega zlata. Kar blišči se. Menda bo med najlepšimi v škofiji. Plačal ga je naš rojak v Ameriki, č. g. dekan Matija Šava. Delale so ga šolske sestre v Mariboru. — Dežja imamo vedno dovolj, le a prevelikim nalivom vedno pride. Toča se nam vsak teden parkrat ponuja. Sadja ne bo pri nas skoraj nič.

Gasilec.

(Št. Vid na Dolenskem.)

Naša občirna župnija je imela doslej samo dve gasilni družbi, to sta Št. Vid in Muljava, dasi jih je potrebno več, ker je še dosti slamatih streh. Pred kratkim je pa tudi soseska Dob ustanovila svoje gasilno društvo in na sv. Petra dan smo že blagoslovili novo motorno brigalno. Slovesnost se je kar najlepše izvršila. Gosp. župnik Fr. Neubauer je opravil terkevne obrede in v lepem govoru poudarjal zlasti nesebično ljubezen do bližnjega. Popoldne se je vršila vrtna veselica, ki se je tudi izvršila v najlepšem redu. Priznati moramo, da se gasilne veselice tudi lahko vršijo brez plesa, brez popivanja do drugega dne, brez nočnega razgrajanja! Vsega tega namreč ni bilo na tej veselici!

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Skofji Loki
ne ordinira od 8. do 18. julija

lic. Soseska Dob je s tem dnevom pokazala, da hoče iti po poti poštenega napredka. Vsa čast pa Pon. Kavšku, ki je dal pobudo za društvo in tudi ves čas najbolj delal zanj. — Sokolsko društvo v št. Vidu pri Stični je imelo v nedeljo 5. julija svoj prvi javni telovadni nastop. Ob pol 3 je takno društvo došlo goste na postajališču. Po sprejemu gostov se je uredil spreved do št. Vida. Na četu je bila godba na pihalu iz št. Jurija pri Grosupljem. V sprevedu so stopali g. vladni svetnik Podboj, g. sodnik Rus in mnogi drugi odlični gostje. Najbolj so ljudje občudovali četo domačih Sokolov, ki so v kopalnih hlačah korakali v sprevedu. Na veseličnem prostoru se je razvila zelo živahna zabava in ples. Šele v zgodnjih jutranjih urah so zapuščali z dnji gostje veselični prostor duška dajod sv. — oženja v glasnih vzklihih.

Novice.

(Vrhnika.)

V nedeljo 5. julija smo imeli s p. o. blagoslovitev avtomobillne motorne brigadne. Obrede je izvršil g. kanonik dr. Mihael Opeka ob asistenci domačih dveh gospodov. — Dne 29. junija se je vršila seja občinske hranilnice na Vrhniku v navzočnosti vladnega zastopnika dr. R. Andrejke. Na tej seji je bil za predsednika izvoljen gosp. Jože Brenčič. — Tudi v naši okolici mora biti človek pozoren, kam postavi kolo. Pretekle praznike so bila kar štiri kolesa ukradena na Vrhniku.

Nova motorka.

(št. Vid nad Ljubljano.)

Prestovoljno gasilno društvo si je letos nabavilo novo motorno brigadno, izdelek Strojnih tovarov in livarn v Ljubljani. Blagoslov bo v nedeljo 12. julija. Ob 9 bo odhod v sprevedu skozi vas Poljane k sv. maši, ob pol 10 sv. maša, po sv. maši slovesna blagoslovitev nove motorne brigadne, nato pozdravi in slavnostni govor, nato spreved po št. Vidu do gas. doma, kjer se izvrši defilacija. Popoldne ob 3 bo gasilska vaja z novo motorko, po vaji velika ljudska veselica na senčnem vrtu gospe Cirmanove z bogatim srečotvom, šaljivo pošto, petjem itd. Sodeluje želez. godba »Sloga« iz Ljubljane in št. Vidski pevski zbor. V slučaju neugodnega vremena se pričeliv preloži na 19. julija.

Smrtna kosa.

(Trojane.)

Neprizkovanca smrt je vzela življenje Andreju Novaku, po dom. Kralju. Bu je priden gospodar, skrben oče in 30 let cerkveni ključar. Udeležil se je vojne v Bosni leta 1878. Zapuška žena, sina, tri hčere in 10 vnukov. Naj mu bo lahka zemlja!

Nova maša.

(Grosuplje.)

Majhna je naša podružnica sv. Mihaela; dolgo časa smo si prizadevali, da smo dobili stalnega duhovnika, kajti to je bilo potrebno, saj se kraj vedno bolj razvija, v župno cerkev v Šmarje pa imamo eno uro daleč. Sezidali smo ljubko župnišče in sedanjji gospod kaplan-ekspozit A. Ravnikar že nabira fond za novo cerkev (načrti so že gotovi), katera je na vsak način zelo potrebna, kajti sedanja je dosti premajhna in je tudi slaba. V zadnjem času je naša cerkev dobila dva nova krasna kipa: sv. Male Terezike in Presv. Srca Jezusovega. Eden izmed najvselejših dogodkov za našo cerkev pa bo prihodnjo nedeljo 12. t. m., ko bo v njej nova maša. Daroval jo bo ob 9 domačin ž. g. pater Antonin Skubic, ki je v samostanu čt. oc. cistercijanec v Stični. Vsi se veselimo tega radostnega dogodka, saj bomo potem tudi mi imeli priprošnjaka pri oltarju. Da se mu rojaki izkažemo hvaležne, je g. ekspozit A. Ravnikar začel z akcijo za nakup keliha za g. novomašnika. Kelih je že dospel in je

krasno delo g. Kregarja po Plečnikovem načrtu. Vsi bomo radi zanj prispevali, saj vemo, da se bo g. novomašnik vedno spominjal na nas, ko bo daroval presv. daritev. Obenem mu želimo, naj ga Božja milost spremlja po vseh potih! Družini Skubicevi pa, ki nam je dala novomašnika, smo zelo hvaležni.

Slovo.

(Mirna peč.)

Na praznik sv. Petra in Pavla smo se z žalostnim srcem poslovili od svojega preblagega g. kaplana Martina Bukovca, ki je deloval 2 leti in pol s pravo apostolsko gorečnostjo za naš dušni in telesni dobrobit. Gospoda Martina bo zlasti mladina ohranila v hvaležnem spominu, in po pravici, saj ji je bil ves čas duhovni oče, iskren prijatelj in ljubitelj. Naj bi bilo nežno cvetje, s katerim je mladina svojega vzgojitelja ob slovesu obspala, le majhen izraz hvaležnosti za dobroto, ki jih je od njega prejela. Ko novemu župniku na Raki želimo obilo sreče in blagoslova. Pog Vam povrni vse!

Smrtna kosa.

(Kožljek nad Cerkljico.)

Na dan sv. Petra in Pavla smo položili k večnemu počitku Jožeta Kožjak, pesetnika s Kožljeka, ki je umrl, star 59 let. Pokojnik je bil dolgo let zvest naradni »Domoljubec«. Bil je moč poštenjak, globokoveren, član tretjega reda in zelo miroljubnega značaja. V tem dobu je tudi vzgojil svojo družino. Kako je bil pri ljubljen, priča navdse veličasten pogreb z nad 200 udeleženci, kar je za našo malo vas nenavadno. Pokojnik zapuška ženo in 9 otrok, od katerih jih je 6 pod 14 let starih. Naj mu sveti večna luč! Preostalih naše sožalje!

Belokranjski kotiček

O. voritev glavarstva v Metliki.

Dne 1. julija so se uresničile dolgoletne želje Metlike, dobila je samostojno glavarstvo. Z veliko svečanostjo je slavno mesto ta svoj zgodovinski dan. Zastave, okrašena okna, slavoloki, godba, slavnostni obhodi po mestu in svečan banket, ki ga je mesto priredilo svojemu prvemu glavarju na čast, vse to je izraz navdušenja, s katerim je Metlika sprejela to svoje povišanje.

Ze na predvečer se je vršila po mestu bakljada. Dne 1. julija se je slovesnost pričela ob 9 a sv. mašo. Potem se je vršila slavnostna seja, na kateri so bili navzoči zastopniki svetne in cerkvene oblasti. Pred mesno hišo se je vršila pozdravna slovesnost gosp. glavarju. Po končanem obhodu je nagovoril narod gosp. glavar iz grajskega ckna deloma s slovenskim nagovorom. Popoldne se je vršil banket. Najlepša beseda gosp. glavarja, izgovorjena ta dan, je bila ista, da je njegovo trdno prepričanje, da se Cerkev in država tako podpirata in izpopolnjujeta, da je častni blagor naroda nemož- goč brez vere, zato bo vedno delal v tem pravcu.

Bela Krajina ima tako sedaj dva kotička, toda v »Domoljubcu bi vendarle radi bili še vsi skupaj v enem.

Metliška elektrika.

Transformator na Obrhu je zgrajen in bo v kratkem opremljen, daljnovid iz Ozlja je že dogotovljen, po mestu pa se sedaj omrežje dopolnjuje. Dne 15. julija se napoveduje svečana otvoritev z banketom. V daljnovidu, to je v napeljavi od Ozlja do Obrha, bo napetost čez 2000 voltov, to pomeni, da bo sila tako velika, da človeka kar takoj udari, če ga zadene. Zato naj vsakdo pazi, da se ne bo teh naprav dotikal. Gorje, če bo kdo prijel ali stopil na žico, ki bi se slučajno utrgala in segla do tal. Od transformatorja dalje pa bo napetost 220 voltov, tudi dobi velika za to, da se bo kesal, kdor bo brez potrebe stikal za elektriko.

Kaj pa letina? Kam s grozdem?

Vročino imamo tako, da je strah. Pšenica je že vsa požeta in da ni leto preveč sušno, bi že gledali za krompirjem. Orešenj je bilo toliko kot ne kmalu, pa bodo kmalu pošle. Grozde obeta obilen pridelek, pa kaj nam hasne, ko pa je že starega vina toliko na prodaj. Spominjam vse interese, da bi bilo nemara jeseni ugodno nabaviti ei grozda za domačo porabo, ker se bo dobilo za malo ceno. Kdor bi si ga želel, naj se že sedaj obrne na vinarsko zadrugo v Metliki, da bo za dobro grozde pravi čas poskrbljeno. Posebno bi nabavo svežega grozda priporočil tistim, ki imajo radi sladkega vina, ki bi si ga potem doma mogli sami napraviti; lahko pa se obrnejo na vinarsko zadrugo, da jim ona sladko vino oskrbi.

Dragatuš.

Kar nam je točno pustila, nam bo vzela sodaj še suša. V četrtek 2. julija se je lepo pripravilo za dež, pa veter je hitro vse razpilal, in zopet nam sije solnce z jasnega neba kakor po najlepšem dežju. Trda bo! — Umrla je v Brezniku Ana Vranetič, stara 72 let. Bila je bolna celih 21 let in je zadnje čase prav veliko trpela. Eno leto ji je manjkalo do zlate poroke. Njen mož Jurij je narodnik »Domoljubec« že nad 35 let. Bila je dobra gospodinja, pa pobožna in zvesta žena. — Jurij Štanič iz Zapudja se pa za starost 86 let tako malo zmeni, da se kar sem črešnje obira. Pri sv. maši ga pa vidiš redno vsako nedeljo, dostikrat še v delavnik, čeprav ima triletri ure daleč in ne naj, lepo pot. — Z izletniki iz Amerike nas je obiskal te dni Janez Butala iz Nerajca. Leta 1888. je odšel v Ameriko in 43 let ni videl domovine. Kojstni čen mu ne stoji več, redki so mu še tu znanci. V Jolietu ima družino in sina duhovnika! Je pa vendar še domovina sladka, da je človek po toliko letih in tako daleč še želi videti!

Pravni nasveti

Drevesa ob vrtu. P. A. R. Sosed ima tik Vašega vrta zasajena stara drevesa, ki jih sedaj obnovlja s tem, da zasajata nova tik vrta mlada drevesca. Radi sence pa imate na vrtu škodo. Ali je to dopustno? — V kolikor segajo veje dreves v Vaš zračni prostor in korenine v Vaš svet, smete veje in korenine odstraniti. Nasada samega pa ne morete prečiti!

Naseljevanje v Južni Srbiji. J. K. St. R. Vprašate, kakšni so pogoji za naseljevanje v Južni Srbiji in kdo lahko dobi državno ozemlje. — Naseljevanje v Makedoniji in dodelitev državne zemlje je bilo urejeno a posebnim zakonom. Po tem zakonu se je preselcem dodelila zemlja v večji meri, kater je bilo sploh zemlje na razpolgo. Sedaj je izdel nov zakon o kolonizaciji Južne Srbije. Ker so pa pogoji v raznih krajih povsem različni, zato svetujemo, da se vsak resni interesent posebej informira pri iseljeniškem komisariatu v Ljubljani, Miklčičeva cesta.

Planiški vesnik. A. M. K. Planiški vesnik se naroča pri Osrednjem odboru SPD v Ljubljani in stane letno 60.— Din.

Pogojna prodaja vina. J. V. J. B. Na javni pristovoljni dražbi se je prodajala parcela stelnika. Ker niste imeli denarja, pač pa ca 200 l vina, ste se z dosedanjimi tremi solastniki stelnika dogovorili, da boste dražbali stelnik in ga morda tudi kupili, oni pa potem od Vas kupijo vino za določeno ceno za liter. Na dražbi ste res stelnik izdražili. Prodajalec pa nočejo od Vas prevzeti vina. — Na dražbi kupljen stelnik morate plačati in prevzeti, kakor je bilo to določeno v dražbenih pogojih. — Vino je bilo od Vas pogojno prodano; kupci so se ga zavezali prevzeti, če zdražbale stelnik. Ker ste res stelnik izdražili, je bil od Vas ta pogoj izpolnjen in popreje le pogojna kupnja je postala veljavna. Prodajalec stelnika so dolžni od Vas prevzeti vino po že določeni ceni. — Stavite kupcem določen rok, tckem katerega nsi prevzamejo vino, zaprejte jim, da ga drugace prevzede na njihovo škodo na dražbi. Če vina tudi v tem roku ne prevzamejo, prodajte vino na dražbi in tožite kupce za vsi Vašo škodo (razliko v cenli, ki ste jo utrpeli radi neopravičenega zavlečevanja prevzema.

Če je občinski odbornik kaznovan. A. R. P. Vprašujete, kako mora biti kaznovan občinski odbornik, da izgubi mesto v občinskem odboru in kdo ga odstavi. — Občinske odbornike podeljelnih občin imenuje in odstavlja ban. Ban tudi presodi ali je odbornik, ki je bil kaznovan, še vreden, da ostane odbornik ali ne. Če je bil odbornik kaznovan radi kakšnega nečastnega dejanja (tatvstva, goljufija, krivo pričevanje) sprovedeno to okrajnemu glavarju, ki bo ukrenil nadaljnje korake.

Plačilo stroškov. Č. I. J. Radi nekoga fantovskega pretepa ste prišli v kazensko preiskavo, vendar ste bili pri razpravi oproščeni. Zagovornik pa sedaj zahteva, da mu plačate čez 1000 Din stroškov. Ali ste dolžni plačati kljub temu, da ste bili oproščeni. Ker ste zagovornika najeli, ste ga seveda dolžni plačati. Le pri zasebni tožbi (n. pr. radi žaljenja časti) bi v podobnem slučaju moral nasprotnik plačati tudi stroške vašega zastopnika, če bi bili na njegovo tožbo oproščeni. V vašem slučaju vas je tožil državni tožilec. Ta pa ni nikdar obojen v plačilo stroškov, čeprav je obojen oproščen. Če mislite, da vam je odvetnik preveč računal, lahko zahtevate, da pusti stroške sodno odmeriti.

Z našo umetno

mešlove esenco „Mostin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obolesno in zdravno domačo pijačo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30.— po pošti Din 50.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kana slava Ljubljana in drogeriji Wolfram, našt. M. Kane, Maribor, Gospeka 22.

Ljubezen do domovine

VII.

(Nadaljevanje)

Z ljubeznijo do knjige vred se družiti skrb za lepo petje. Ali ni ravno lepota naše pesmi zanesla naše ime daleč preko mej Jugoslavije in nas seznanila z nekaterimi narodi sveta? In nas bo še. Kamor bodo prodrli glasovi naše pesmi, narodne ali umetne, cerkvene ali svetne, tam bo zaslovelo tudi ime naše domovine.

Ne morem kar mirno naprej, da bi pri tej priliki ne omenjal tudi čuta za lepoto naših domov. Cvetje na hišah, hišica sredi bogato obloženega sadnega vrta, čeden dohod, prostor okrog hiše lepo osnažen in opremljen, lepo pomita lavorjeva miza: kaj pa hočete še lepšega! Tujec bo obstajal ob našem domu in ga občudoval, gospodarjevo oko se bo rado pomudilo ob njem in ne bo iskalo pota v gostilne.

Se posebej moramo omeniti skrb za strokovno izobrazbo. Vsak stan si mora po svoje prizadevati, da bo v svojem delu napredoval. Marsikaj se je v tem oziru pri nas že izboljšalo, na vrhuncu pa še nismo. In kadar bomo mislili, da smo, bomo začeli padati nazaj. Kdor je zadovoljen s svojim delom in ne misli na izboljšanje in na napredek, ta jo je zavozil in zaigral. Kdor misli, da ga ni molstra nad njim, ki bi ga mogel doseči, kaj šele preseči, je že izrabiljen.

Omenim naj samo našo stavbarsko umetnost. Niso še daleč časi, ko je pri nas vse boljše zgradbe gradil Italijan. Slovenec je smel kvečjemu malto mešati in jo zidarjem donášati, za vsako drugo delo je bil nesposoben. Poglejmo pa danes nekatere

stavbe v Ljubljani in drugod širom domovine. Vse je domače. Načrt izpod domačih rok, domači podjetniki so delo prevzeli, domačin je služil pri stavbi in ponosni smo lahko, da se je slovensko stavbarstvo dvignilo od nekdanjih zavrženih in zaničevanih maltarjev do take višine.

Isto bi lahko zapisali še o nekaterih drugih panogah našega gospodarskega življenja. Dvignili smo se in naš narodni ponos zahteva, da še ne bomo mirovali. Le še naprej, le še kvišku!

Za gospodarski napredek je pa potrebno dobro razvito šolstvo. Od osnovnih šol, kjer se gradi temelj napredku, pa preko srednjih do najvišjih šol: vse šolstvo je vredno naše pazljivosti. Kdorkoli pametni šolski izobrazbi nasprotuje in jo ovira, od kmeta, ki noče svojih otrok pošiljati v šolo, češ, da jih rabi za delo in da za kmeta ni treba nobene učenosti, pa do državnikov, ki radi varčevanja ovirajo razvoj šolstva, vsak se močno pregreši zoper svojo lastno domovino. Varčujemo drugod, kjer je bolj potrebno varčevati.

Nekaterikrat se mi je že primerilo, da je naročnik naših listov ob začetku leta odpovedal naročnino z izgovorom: »Trda je za denar, varčevati je treba.« Vse dokazovanje, da je varčevanje sicer na mestu, pa drugod, pri pijaci, pri tobaku in še pri nešteti drugih prilikah, je bilo tisti hip zastoj. Še tekom leta, gotovo pa v začetku novega leta pa se je spet oglašil za naročnika. Dolgčas mu je bilo po svojem tiskanem prijatelju.

Enako spoznanje bi bilo želeli vsem, ki se protivijo kakršnikoli izobrazbi našega naroda.

Kmetje, oklenite se Kmet. zveze!

Papež in Rusija

V letih 1878—1880 je izdal sloviti ruski pisatelj Dostojevskij roman »Bratje Karamazovi«. V njem je hotel pokazati vso Rusijo in ves ruski značaj, mrak in gnilobo. V tem romanu je umetnost Dostojevskega dosegla svoj višek, tu je tudi višek njegovega modroslovja in bogoslovja. Ta siloviti umotvor, napisan s silnim umetniškim ognjem, je po obliki in vsebini usmerjen po mnenju mnogih pred vsem proti katoliški cerkvi in to zlasti še strašno poglavje z naslovom: Veliki inkvizitor. Tu se katoličanstvo predstavlja kot izmaličeni nauk Kristusov in je hušje kot popolno brezboštvo. Rimska cerkev je namreč zamenjala Kristusa s papežem. Podlegla je skušnjavi, s katero je hudič skušal tudi Kristusa, češ: predme padi in me moli in dam ti vso oblast v nebesih in na zemlji. Prodala je Kristusa za zemsko oblast, Papeževa vrhovna pravna oblast in njegova nezmotna učiteljska oblast zastira in ovira vero v Kristusa kot glavo in poglavarja cerkve, papež kot trdna pregraja ovira vero v Kristusa, trga in prekinja zvezo s Kristusom. Namesto Kristusa postavlja katoliška Cerkev papeža — antikrista. Papež je torej antikrist, ki ruši pravi smisel krščanstva in nujno tira človeštvo v nevero. Vзвиšeno pojmovanje krščanstva o človeštvu ponižuje papež s svojim nasiljem v pojmovanje živalske črede.

Tako je torej Dostojevskij pred dobri mi 50 leti oblatil katoliško cerkev in njenega poglavarja v obeh premnogih, ki čitajo nepoučeni »Brate Karamazovec«. (Prstaviti namreč moramo, da je po mnenju drugih naperil Dostojevskij vse te napade

»Ti tega ne razumeš,« je dejal Tone. »Če kdo koga pozove na »junaški mejdan«, tedaj se mora oni odzvati in povedati, da bo že kaj padlo po njegovi butici. In to je storil Novak. Tudi jaz pojdem jutri na shod.«

»Le, če si upaš! Zapodili bi te. Nas vse bi osramotil. Najstrože ti prepovem, da bi se kakorkoli vmešaval v to stvar.«

Tone ni nobene črhnil, ampak je pristopil h kanarčku in mu požvižgaval. Ptiček je začel tako žvrgoleti, da Mina ni bila kos tema dvema žvižgačema in je umolknila.

Shod je bil na plesišču Vogelnikove gostilne. Prostor je bil nizek, vendar širok in dolg. V ozadju je bil gledališki oder, kjer so časih proizvajali kake igre. Ta dan naj bi ondi stali govorniki. Tudi govorniška mizica je bila na odru, katero si je Vogelnik nabavil, ko so bile zadnje državnozbornske volitve. Nove volitve so najboljši vir, ki ga more kaka država nuditi krčmarjem. Mizica je bila iz hrastovega lesa. Spredej so bile v lesu vžgane besede: »Svobodno ljudstvo, svobodna beseda.« To je bilo ko nalašč. Krčmar je naročil v mestu poklicnega govornika, gospoda Kozjaka. Kozjak je zmeraj govoril tako, kakor je zahteval tisti, ki ga je najel. Nikoli si ni privoščil take razsipnosti, da bi imel svoje lastno mnenje. Imel je namazan jezik, »teče mu ko kolesce« — so ga proslavljali. Kozjak je znal zarjoveti in udariti po mizi ko malokdo. Na pamet je znal kopico dičnih public, med govorom se je svečano poigraval s ščipalnikom in si črno vrvice ščipalnika po desetkrat ovil okrog prsta. Če je bilo prevroče, si je slekel suknjič in je golorok govoril v potu svojega obraza kot se spodobi pravemu ljudskemu zastopniku. To je vedno zabavalo ljudi in je bilo videti zelo človekoljubno. Krčmar Vogelnik je dobro poučil gospoda Kozjaka. Za odškod-

23

RAZNO

Z električnim tokom zarjelo jezero. Na Švitskem leži zdravilišče Klosters z jezerom 1250 metrov nad morjem. To jezero znaša stalno deli stopinj in jo vzdržuje s pomočjo električnega toka, katerega proizvaja elektrarna, katero nosi odtok jezera.

Zaklad v škatljah za konerve. Velik zaklad, ki je vrednost cenijo na skoraj 40 milijonov mark, naj bi zakopan tam nekje v alpskih pragozdih. Zaklad obstoji iz slonove kosti, iz zlata in dragih kamena; vse te dragocenosti pa so shranjene v škatljah za konerve. Ta zaklad je skrnil poglavar plemena Culu, ki ima imeu Lobengula, ko so ga angleški vojaki leta 1892 premagali in mu vrnili njegovo državo. Ko je šel sluti svoje bodočje poraz, je dal vse svoje dragocenosti pospraviti v škatle, potem pa je odšel s svojimi zvestimi prijatelji v pragozd, kjer so zaklad zakopali. Ko se so se vrnili, je dal poglavar vse tiste, ki so odšli za njegovo skrivnost, pomoriti, tako da

Mina Boštjanova

Roman.

Nemško spisal Paul Keller, prevela Marija Kmetova

Male, zelenkasto rumene očke krčmarja so se jezno zasvetile, ko je videl prazno polo. Potihem se je hudoval na strahopetce, a kmalu je imel novo misel. Najel si je takega priganjača, da boljšega ne bi mogel dobiti. To je bil vaški brivec. Brivec je lahko ves teden lenobo pasel, le ob sobotah je bil močno zaposlen. Vsak kmečki človek se ob sobotah obrije, se vsakega četrta leta enkrat ostrize, se ob sobotah umije za gorko vodo in si preobleče srajco. Brivec je tekal ob sobotah od jutra do noči od hiše do hiše. Ker je bil brivec besednjaški in brezvesten ko sraka, je bil ko nalašč za krčmarjeve namene. Povsod je besedičil, da bo v soboto popoldne nekaj novega pri Vogelniku. Vsa vas je obljubila, da pride, nihče ni hotel izostati. Da bo učitelj odstavljen — to je ko pribito. Mimo tega bo dal krčmar cel sod piva zastoj. In če ne bi bilo ničesar ogrelo vaščanov, to pivo jih je vnelo. Da bo shod ob štirih popoldne. Stvar je bila še zanimivejša, ko so v soboto prišli otroci iz šole. Povedali so, da jim je učitelj Novak dejal, da bo shod zoper njega in da je shod sklicel krčmar Vogelnik. Tudi on da bo prišel na shod. In če otroci veliko slabega slišijo o svojem učitelju, naj vendar ne verjamejo vsega, saj poznajo oni, otroci, bolje svojega učitelja ko tisti, ki bodo v nedeljo udrihali po njem. To je večino mater in očetov razhudilo in celo Mina je bila nejevoljna, ko ji je Tone to sporočil.

»Le zakaj tako govori? Zakaj enostavno ne pride na shod? Le čemu že vnaprej besedovati!«

ne na katoliško cerkev, pač pa na vstajajoči socializem in s tem tudi na današnji komunizem.

Toda čas pokaže marsikaj drugače. Tako nam tudi današnje razmere v Rusiji jasno pričajo, kako bridko se je motil Dostojevskij v svojih napadih. Zakaj edina sila, ki se zoperstavi današnjemu brezverskemu boljševizmu, je prav za prav rimski papež in z njim vred katoliška Cerkev. To je jasno že iz strašnih boljševiških napadov na katoliško Cerkev.

S kakšno blaznostjo besne boljševiki proti papežu! Teden za tednom prinašata »Brezbožnik« in veliki ilustrirani »Brezbožnik« sramotilne članke in slike zoper papeža. Slikajo ga kot glavarja kapitalizma in borbenega militarizma. Gnusne slike predstavljajo, da je papež razpisal pol milijona lir za najboljšo molitev proti boljševikom. Druge gnusne slike predstavljajo, kako je papež vprežen v voz kapitalistov, ali pa kako prešno sedi in komandira na kapitalističnem vozu. Drugod zopet hujska k vojni proti Rusiji in siplje smrt na človeštvo. Podobno sramote in napadajo papeža tudi drugi listi. Sredi lanskega leta je izšel album sramotilnih slik proti papežu na 95 straneh.

In kakor zoper papeža tako besne še posebej zaradi papeževe odločnosti zoper rusko novodobno paganstvo še prav posebno zoper katoličane. Tako je od 233 duhovnikov ostalo samo še 76 v mogilevskopetrograški nadškofiji; a od teh 76 duhovnikov jih je 35 v ječah in v izgnanstvu. Torej ostane za dušno pastirstvo še 41 duhovnikov, a med njimi so mnogi bolni in onemogli. Vsega skupaj je v ruskih ječah in v pregnanstvu 114 katoliških duhovnikov, od teh jih je 20 na strašnih Soloveckih otokih.

Ni čudnega, da se ob tem strašnem boljševiškem sovraštvu zoper papeža in katoliško Cerkev vsem resnicoljubnim Rusom same od sebe odpirajo oči o pravem pomenu papeštva. Ona točka, ki je bila nekaj glavni kamen spotike, postaja zvezda, v katero verni Rusi s spoštovanjem in z upanjem upirajo svoj pogled. Papež ni antikrist — ampak edini močni steber krščanstva. Odtod pojav, da so po 2. februarju 1930 (papežev poziv k molitvi za Rusijo) in zlasti po 19. marcu 1930 papeževa zadostilna maša in njegove molitve za Rusijo) so v ruski emigrantski literaturi utihnili vsi napadi proti papeštvu.

n Gospodinja šola v Ptuj. V Mladiki v Ptuj se prične pod vodstvom šolskih sester a 1. oktobrom 4 mesečni gospodinjski tečaj in celoletna kmetijsko-gospodinjka šola. Sprejemajo se deklice, ki so dovršile obvezne šole in ki se žele praktično in teoretično izobraziti v gospodinjstvu. Natančnejša pojasnila daje vodstvo samo.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog. domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks. livarniški, plavžarski in plinski

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. o Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. m. distr.

Za kratek čas

»Mirko, Mirko,« je klicala mati v d... go gospo, »zakaj pa Minka tako vpije?«
»O, nič ni. Samo kažem ji, kako mora svoje jabolko jesti.«

»Ali se spomniš črešnjevke sadike, ki si mi jo prodal lani?«

»Seveda se. Kaj pa je z njo?«
»Češplja je.«

Gost: »Natakar, ta riba je grozna. Zakaj pa ste mi jo tako priporočali?«

Natakar: »Zato, ker če bi jo vi ne vzeli, bi jo morali jesti mi uslužbenci.«

Zena: »Tako, jaz sem oblečena. Kam pa greva?«

Mož jo nekaj časa ogleduje: »V Savo, kopat se.«

Rebeka: »Izak vstani, nekdo smrti pod posteljo. Gotovo kak vlomilec.«

Izak: »Boži čisto pri miru in ko se zbudi, bom zahteval od njega, da plača prenočišče.«

Ona: »Jaz bi si želela prebivati v hiši, v kateri bi se vse izvršilo s pritiskanjem na gumbe.«

On (vzdihne): »Jaz bi pa hotel imeti srajce, na katerih bi bili gumbi.«

A.: »Stavim glavo, da imam prav.«

B.: »Jaz pa svojo denarnico, da imam jaz prav.«

A.: »Saj tvoja denarnica je vendar prazna.«

B.: »Baš, kakor tvoja glava.«

nino je prejel prosto hrano, pijačo in kajo in še pet in štirideset dinarjev. Da bi dal okroglo petdeset dinarjev, se pa krčmar ni dal pregovoriti.

Plesišče je bilo nabito polno, brezplačno pivo se je penilo, od vseh miz so napijali krčmarju. Mastno krčmarjevo lice se je svetilo v zmagoslavnem veselju; do smrti je sovražil svojega nasprotnika. Venomer je stopal od mize do mize in stikal roke ljudem. Precej hrupno je bilo v dvorani. Trije fantje so govorili krčmarju, da mora biti »ves ta cirkus« v eni uri končan in nato bodo plesali; da so godci že naročeni in dekleta tudi.

»Tako mora biti veselo ko pri pogrebščini,« so dejali fantje, »sicer ne bi prišli.« Krčmar se je smehljaj, obljubil popolno plesno svobodo, a prej da morajo še podpisati spomenico. Kovač je hotel napraviti kupčijo zase, je ponujal srečke po tri dinarje in pol. Da je sreča neizogibna! A neki fantalin je uničil vso kupčijo, ko je kričal, da stanejo te srečke v mestu samo tri dinarje trideset. Da ima sam dvoje takih srečk. In tako je ostalo kovaču od dvajsetih srečk, ki si jih je nabavil s špekulacijo, še celih osemnajst. Zato se je zovoljno usedel v neki kot, zvrnil nekaj šilcev žganja in sklenil, da se bo spriče te skopuške sodrge potegoval za Novaka. Zakaj, vsi, ki so nesrečni in preganjani, morajo biti v življenju združeni.

Točno ob štirih je krčmar začel hrupno zvoniti z velikim kravjim zvoncec in zakričal v dvorano:

»Silentium! Posluh! Zdaj se začne shod. Vse mora iti po točkah. Najprej si moramo izvoliti predsednika in dva prisednika.«

Za predsednika so z vzklikom izvolili nekega posestnika, za prvega prisednika je bil izvoljen tudi neki posestnik, za drugega pa kovač. Kovač je bil pač počešen, vendar mu je tistih osemnajst srečk težilo

srce. Zato je planil še enkrat pokoncu: »Srečke! Ne-preklicno izrebane v osmih dneh! Velikanska možnost dobitkov! Samo tri dinarje petdeset!«

»V mestu so samo po tri dinarje trideset!« je spet zavreščal oni fantalin. Tedaj je zgrabila kovača huda jeza. Stlačil je srečke v žep in kričnil: »Odklanjam izvolitev!« Nato so izvolili drugega in vsi trije izvoljenci so neokretno splezali na oder in posedli za neko mizico. Njih obrazi so bili tako bedasti in našopirjeni, kakršni so pri voditeljih shodov povsod v navadi.

Ko je predsednik pozvonil s kravjim zvoncec in dejal: »Otvorjam shod!« je vstopil Novak v dvorano. Tiho je bilo ko v grobu. Predsednik je sedel, zvonec mu je zdrnil iz roke in žvenketaje padel na tla.

Vsi so sedeli prihuljeno in prežali, kaj da bo zdaj. Učitelj je mirno stopal do srede dvorane. Tu se je okrenil. Tedaj je pristopil krčmar k njemu in zavpil med riganjem:

»Gospod učitelj Novak, prepovem vam vstop v mojo hišo! Takoj se odstranite!«

Nekaj trenutkov je učitelj molče obstal, kakor bi lopnil po njem, nato je pokimal z lahnim nasmehom in odšel. Nič se ni zganil, dokler ni krčmar viknil:

»To je bilo vtikanje v hišne zadeve!«
Jelševnik je vstal:

»Ne, Vogelnik, ni res! Pač si si želel, da bi prišlo do preloma hišnega miru, a Novak je preveč pamaten, da bi šel na limanice. Ljubi občani! Taka sramota! Kadar se koga napada, se mu mora dati prilika, da se tudi zagovarja, ali pa je vse skupaj sleparija!«

Gospod Kozjak je splezal na oder. Imel je prazni gosposki suknjič, ki mu je manjkal zadaj en gumb. Eden prisednikov je iskal kravji zvonec, ki se je bil zakotalil do prišepetovalčeve omarice. Ko se je pri-

še danes nihče ne ve o zakladu nič drugega, kakor da je nekje skril, našel ga pa še nihče.

Zopet homo bradati. Novi predsednik Francije Doumer bo upeljal v modo brado. Ivolter novega predsednika francoske republike ne kaže samo vpliva na politiko, ampak tudi modo. — Pred tedni izvoljeni Doumer nosi dolgo, siv v pravokotu pritrjeno brado. Glede brade ne ga že pričeli posnemati možje iz najvišjih krogov.

Padla s četrtega nadstropja in ostala nepoškodovana. Po neprednosti je padla v Varšavi iz okna svojega stanovanja v četrtem nadstropju 89 letna starica. Med padcem se je zapletla v vejo drevesa, ki stoji pod hišo in se je nezamislivo opraskala in prestrašila. Po preteku dobre čet ure je šla sama po stopnicah v svojo sobo v četrto nadstropje.

»Poklic angleškega kralja in kraljice. Kaiser po vseh deželah, tako štejejo ljudi lotos tudi na Angleškem. Za nobena stvar pa se javnost na Angleškem ne zanima. Angleškem za to, kaj toliko kakor za to, kaj bo zapisal angleški kralj

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Posestvo napredoj

Lovše Franc, Hotič pri Litiji, proda posestvo, obsejete iz 4 ha 40 a zaraščenega gozda, ki ni bil sekan že 50 let, 1 ha 75 a njiv in 7 ha travnika. Posestvo leži v ravnini. Cena po dogovoru.

ISO do 300 dinarjev

dnevno zaslužijo oni, ki imajo mnogo pomazanosti! Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307.

Vajenec za čevljarstvo

obrt, krščansko vzgojen, tudi revnih staršev, se sprejme v modernu delavnico na delu z vso oskrbo v hiši. — Naslov pove uprava »Domoljuba« pod šifro »Čevljar« št. 7695.

Mizarskega vajenca

sprejme z oskrbo Franc Štefel, Ježica št. 70.

V službo se sprejme

takoj, pošteno kmečko dekle za delo na polju in pri živini. Gostilna »Murnik«, Brezje na Gorenjskem.

24

v rubriko »poklic«. Pri zadnjem ljudskem štetju je namreč angleški kralj izpolnil omenjeno rubriko takole: »Jurij Windsor, kralj Velike Britanije in severne Irake, cesar Indije. — Kraljica Mary pa je napisala: »Mary Windsor, gospodinja.« Tudi soproga vojvode yorškega je napisala v omenjeno rubriko »gospodinja«.

Stanovanjska zaščita v starem veku. Stanovanjska zaščita, ki je izzvala pri nas že med vojno, potem pa tudi po vojni, toliko razprav ni modernejša iznajdba. Stanovanjsko zaščito so poznali že stari Rimljani. Za časa cesarja Caracalla je izšla namreč klici L 214 po Kristusu naredba, ki se glasi: »Najemniku, ki redno plačuje svojo najemnino, sme gospodar le tedaj odpovedati stanovanje, če gospodar neovrgljivo dokazuje, da rabi v najem dano stanovanje nujno sam za sebe, ali pa če hoče hišo predati, ali pa če najemnik stanovanje brez potrebe kviri.« Ta naredba je zelo podobna današnjim določbam o zamenjavi najemnikov.

Mizarskega učenca

sprejme takoj J. Erjavec, Sr. Gameljne 17, p. št. Vid n. Ljubljano.

Čistilna mlatilnica

dobro ohranjena na pogon z električnim ali bencin motorjem s 6 konjskimi silami se proda po zelo ugodni ceni. Izve se pri Mirko Gregorinu, št. Vid nad Ljubljano.

Služkinja

v župni-če, ki ima veselje tudi do živine in poljskega dela, se takoj sprejme. — Ponudbe je poslati na upravo Domoljuba pod šte. 7696.

Vajenca sprejme z vso oskrbo

Mišel, mizarstvo, Vodmat pri Ljubljani.

Rovaškega vajenca

z oskrbo sprejme Štebe Milan, Sv. Jakob, p. Del pri Ljubljani.

Čevljarkega vajenca

pridnega, poštenih staršev, sprejemem takoj. Ponudbe na naslov: Joško Petrič, čevljar, Cerknica pri Rakecu.

Enonadstropna hiša

s 3 stanovanji, 4 orali rodovitne zemlje, tik farne cerkve, naprodaj v Rovtah št. 24. Pojasnila daje Grum Ignac, Dol. Logatec št. 28.

Sube gobe

kupujem po najvišjih cenah in vsako množino. J. Kušlan, Kranj.

Fanta

13—14 let staroga, kateri ima veselje do sadjarstva, sprejemem takoj. Ivan Potočnik, Dobračeva št. 8, Ziri.

Proda se v Kropi

na Gorenjskem enonadstropna hiša s hlevom za 1 ali 2 govedi. Zraven spada sadni in zelenjadni vrt, košenina ter cca 6 oralov dobro zaraščenega bukovega gozda. — Za pojasnila se obrniti na M. Spendov, Sp. Dobrava 6, pošta Podnart.

Proda se na Primskem

na Kranju nova visokoprtilična dvoriščna hiša z ograjenim vrtom; vodovod in elektrika v hiši. Počive se pri F. Kosihi v Kranju, Rožna ul. 63.

Velika kmetija

v predmestju Ljubljane se odda takoj za 5 let v najem z vsem inventarjem. Ponudbe pod »Kmečki strokovnjak 7711« na upravo Domoljuba.

Levo posestvo

pri Moravčah, 50 oralov, z vsem inventarjem prodam ali oddam v najem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7710.

Dva vajenca za mizarstvo

obrt se takoj sprejmeta. — Hrana in stanovanje v hiši. J. Škrbine, strojno mizarstvo — št. Vid, Vižmarje.

Okrajne zastopnike

za vse srezespre memo, tudi proti fiksnim plačam. Pripravno za penzionirane oročnike, učitelje itd. Pisemne ponudbe na »Union«, Ljubljana, Miklošičeva c. 7/III.

Mlatilnica

na ročni ali motorni pogon se v dobrem stanju se proda za 500 Din. Globočnik Anton, Mošnje 17., p. Radovljica.

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezol

PRAVA MILA ZDRAVJA IN LEPOTE

z znamko »ELSA«.

Lilijino mlečno milo posebno fino cvetno milo.

Lilijino kreme milo zelo blago delujoče.

Rumenjakovo milo, tudi za otroke.

Glicerino milo, tudi za razpokano kožo.

Berakovo milo za solčne pege.

Katranovo milo za glavo in lasce.

Milo za brile, higijensko čisto, vsebuje medicinsko dobro delujoče sestavine, ki so potrebne za zdravje in lepoto. Kdor jih enkrat poskusi, jim ostane zvest.

Storite tudi vi tako, pomagalo bo tudi vam!

8 počto 3 kosov mila v poljubni izbiri, če se pošlje denar navzaj Din, brez vseh daljnjih stroškov, ali s povzajem 63 Din. Zraven

Fellerjeva »Elsa-Creme« pomada za zaščito lica in kože, 40 Din 2 lončka brez vseh daljnjih stroškov, ali s povzajem 50 Din. Eisenst kreme za sobe Din 3,50. Miso-Shampoo za pranje glave Din 1,50. Elsa-Sachet dišave blesnca Din 6,50 — Naroča se pri lekarnarju

EUGEN V. FELLER, Štubica Donja, Elsatrg 16 SAVSKA BANOVINA.

Profesorji so tudi v današnjem modernem času pozabljeni. Dijak je videl profesorja sedeti v avtomobilu ter ga nagovoril: »Gospod profesor, kako lep avtomobil imate.«

»Kajnega. Samo tega ne vem, kje sem ga dobil.«

Električno inštalacijo

si naročite, če hočete biti rek zadovoljni pri elektrotehničnem podjetju

Jože Markež, Jesenice

sednik sklonil, je nenadoma na ves glas zacvilil, češ, da ga je nekdo v nogo močno zbadel s šivanko. Buljil je v omarico, prišel je še drugi prisednik, a ondi ni bilo nikogar.

»Osak je nekdo zavpil. Krčmarju je curljal pot v debelih kapljah. Skoraj deset minut je trajala ta sramota. Vse razpoložene je vrag vzal. Ljudje se niso več zanimali, besedovali so, zahtevali piva.

»Tak začnimo že enkrat« je zakričal krčmar. Predsednik je vstal, zvonil ko za stavo, in dejal, ko se je v dvorani nekoliko pomirilo:

»Še enkrat otvarjam sejo!«
Tedaj je prišla Boštjanova Mina.

Se tišje je bilo ko ob Novakovem prihodu. Skozi meglo tobakovega dima in s pivom prenasličenno ozračje je stopala mlada, pogumna ženska.

Pri vseh mizah je zasikalo. »Meter osemdeset meri!« — »Kakšna oblastna ženska!« — »Kako je po mestno oblečena; bluzja je iz trde žide!«

Mina se je ozrla po dvorani in se napatila h krčmarju. Skoraj se niso upali dihati, ko je spregovorila:

»Vogelnik, vi ste spodili gospoda Novaka in Jelševnika iz dvorane. Slišala sem to, ko sem prihajala noter. Če namerjate še mene spoditi, koj povejte!«

»Naj ostanete je viknilo nekaj mož.

V krčmarju je tisoč peklenščkov kuhalo jezo. A mirno je dejal:

»Vse je zasledeno. Če pa najdete kak prostor, le ostanite. Luči se nič ne bojimo.«

Tedaj je zadonel glas po nabiti dvorani:

»Gospodična, tu sem jaz, kovač! Sicer se sovraživa, a služil sem konjenike in vem, kaj se spodobi. Sedite na moj stol; jaz bom že stal!«

A kovač ni bil zaman prijazen. Na ta način je

upal dobiti spet kovaška dela za Boštjanove nazaj in morda bi Mina kupila tudi kaj srečk; ker je premožna, jih lahko plača po tri dinarje petinsedemdeset. To se mu je pozneje tudi posrečilo. Z ozirom na njegovo viteško vedenje mu je Mina odkupila deset srečk in mu tudi zagotovila kovaška dela pri njih.

»V tretje in zadnjič otvarjam shod!« je zakričal predsednik z glasom birača, ki ne more oddati svojega blaga. Kozjak je dobil besedo. Nekoč bi bil rad učitelj, a ker je v drugem letniku učiteljskega trdnosti običal, so ga izključili. Pa je imel še neko staro vzgojslovno knjigo in iz nje je hotel »v šolskih zadevah« sipati luč med ljudi. Nalepil je nekaj strani te knjige v svoj rokopis in je bral ljudem v tokratnem načinu poučevanju in o raznih vzgojeslovcih. Ljudje so se neskončno dolgočasili. Več jih je zahtevalo piva, govornika ni bilo več razumeti, krčmar je ves besen pristopil k odru in siknil: »Tak nehaite čenčati! Govorite vendar o stvari!«

»Zdaj bom govoril!« je zakričal Kozjak in gromovito udaril po mizi. Občinstvo se je nekoliko umirilo in govornik je nadaljeval:

»Edini vzgojeslovec, ki poveličuje nego telesa bolj ko nego duše, ki besede »Mens sana in corpore sano napak...«

Hrup! Vse je vzklikalo: »Čenče!« Mnogi so z vrčki tolkli po mizi. Od jeze bled ko zid je krčmar spet pristopil k odru in zaklical:

»Tudi pare ne dobite od mene, tudi grizljaja večerje ne!«

Tedaj se je ljudski govornik prestrašil in ko lev je zarjovel v hrupno dvorano:

»In zdaj bom govoril o učitelja Novaku!«

»Tak vendar! No, začni!«

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. — Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 190 milijonov Din.

Stoj in čitaj!

iz nestrastnosti — torej popolnoma zastonj — Vam dam, v kolikor Vas zanima, podrobne informacije glede naslednjih štirih stvari: Kje morete dobiti stalno domačo službo za pisarna dela, kje se morete zastonj naučiti dobrih domačih obrti, ali če se želite baviti s prodajo nekakega zelo dobro idečega predmeta proti primernemu mesečnemu pavšalu, ozir, ako event. želite prevzeti v okrajih zastopstvo neke velike ugledne trgovke. Plašite mi in priložite srambo za odgovor. Oskar Lastig, ravnatelj, Osijek, Krištinova ul.

Oglejte si!

pri „Češniku“ v Ljubljani

Lingarjeva — Stritarjeva ulica

Novosti za pomladne in letne obleke, kostume in površnike. Jugočeška perilna svila »Dagmar« in »Emona« Za moške modni kamgarni, ševit za športne obleke od Din 60 naprej.

Znano!

Najlepše novosti svilnatih in volnenih šerp in rut

Poštenost mojega podjetja je znana!

Birmanska darila

St. 121. Ista z radijem Din 58.—, s sekundnim kazalcem Din 94.—. St. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49.—, z radijem Din 76.—. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik zastonj in poštnine prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

kupile poceni in dobro pri tvrdki

H. SUTTNER
Ljubljana 1

Prešernova ulica št. 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici. Ure v vseh cenah od Din 44.— naprej.

St. 120. Kovinasta anker ura Din 44.—, s sekundnim kazalcem Din 78.—.

St. 121. Ista z radijem Din 58.—, s sekundnim kazalcem Din 94.—. St. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49.—, z radijem Din 76.—. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik zastonj in poštnine prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Pozor gozdarji in trgovci!

Nabavite si prvovrsten izdelek sekir in plankoč, katere pošiljam po pošti. — Cena nizke. — Za vsak komad prevzamem porancijo. Trgovcem dajem popust. MATEVŽ KRMEJ, Log, pošta Škofja Loka.

ZACHERLIN

mrčesni prašek v originalnih steklenicah in likalnicah uniči ves mrčes. — Dobiva se povsod. »ZACHERLIN«, Ljubljana, Beethovnova ul. 16.

Okrajne inšpektorije

sprejememo proti mesečnemu pavšalu Din 2400 in našim viziti. Nadalje podučujemo in zaposlujemo v vsaki okraju po snu spretno žensko zaradi daljnega poučevanja v strojnem pletenju kot hišni obrt. Ako se pošlje zahtevki za odgovor, pošljemo obsežna navodila. Zadruga Jugoslov. pletalca, Osijek-k.

Kmetska zveza zastopa koristi kmetskega stanu!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Brzjavni naslov:
GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo. Sp. lit.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulančneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu